הִלְכוֹת תִּשְׁעָה בְּאָב סִימָן תקנב

יָמִים וְלַיְלָה אַחַת, וּבְשַׂר עוֹפוֹת (ב) (ו) וְדָגִים, (ז) וְיַיִן מִגּוּתוֹ דְּהֵינוּ שֶׁאֵין לוֹ יוֹתֵר מִשְּׁלֹשָׁה יָמִים, נֶהֱגוּ לֶאֱסֹר: **ג** [ג]אֶפִלּוּ בְּשֶׁל מִין אֶחָד (ג) [ג] (ח) **בִּשְׁתֵּי קְדֵרוֹת מִקְרֵי שְׁנֵי תַּבְשִׁילִין.** * [ד]וְכֵן יֵשׁ לְהַחְמִיר וְלִזָּהֵר (ט) מִשְּׁנֵי מִינִים בְּקִדָּרָה אַחַת, אֶלָּא אִם כֵּן הוּא דָּבָר (י) שֶׁדַּרְכּוֹ בְּכָךְ כָּל הַשָּׁנָה כְּגוֹן אֶפוּנִין (מיני זֵרְעוֹנִין וּכְלַעַ"ז ציצר"י) (ד) * **שְׁנוֹתְנִים עֲלֵיהֶם בְּצָלִים** [ה]**וּבֵיצִים. וְתַבְשִׁיל הַנַּעֲשֶׂה מִדָּבָר שֶׁנֶּאֱכָל כְּמוֹת שֶׁהוּא חַי,** (יא) **מִקְרֵי תַּבְשִׁיל לְעִנְיָן זֶה.** הַגָּה: (יב) וְאֵין חִלּוּק בֵּין צָלִי לִמְבֻשָּׁל לְעִנְיָן זֶה (מרדכי הלכות תשעה באב (סי' תללה)): **ד** [ו]**מֻתָּר לֶאֱכֹל פֵּרוֹת בְּשֶׁהֵם** (ה) **חַיִּים, אֲפִלּוּ כַּמָּה מִינִים:** **ה** [ז]**נוֹהֲגִים לֶאֱכֹל** (ו) **עֲדָשִׁים עִם בֵּיצִים** (יג) **מְבֻשָּׁלִים בְּתוֹכָם,** (יד) **שֶׁהֵם מַאֲכַל אֵבֶלִים.** הַגָּה: וְיֵשׁ נוֹהֲגִים לֶאֱכֹל בֵּיצִים (ז) קָשִׁים, שֶׁהוּא גַּם כֵּן מַאֲכַל אֵבֶלִים (הגהות מיימוני פרק ה' (מנהגי מ"ט)): **ו** [ח]**מִי שֶׁאָפְשָׁר לוֹ, לֹא יֹאכַל בַּסְּעוּדָה הַמַּפְסֶקֶת אֶלָּא פַּת** (טו) **חַרְבָּה בְּמֶלַח וְקִיתוֹן שֶׁל מַיִם.** הַגָּה: וְיֵשׁ מַחְמִירִים לְטַבֵּל אַחַר אֲכִילָתָן פַּת (טז) בְּאֵפֶר וּלְאָכְלוֹ, עַל שֵׁם "וַיִּגְרַס בָּחָצָץ" וְגוֹ' (מיכה ג טז)): **ז** [ט]**נֶהֱגוּ לֵישֵׁב** (יז) **עַל גַּבֵּי** (ח) [ח] **קַרְקַע בַּסְּעוּדָה הַמַּפְסֶקֶת.** (יח) (וְאֵין צָרִיךְ לַחֲלֹק מִנְעָלָיו) (הגהות מיימוני (סמ"ק) ורמב"ם פרק ז' ובית יוסף (ד"ה כתבו הגהות מיימון)): **ח** (יט) [י]**יֵשׁ לְזָהֵר שֶׁלֹּא יֵשְׁבוּ** (ט) **שִׁלשָׁה**

ג שֵׁם בְּשֵׁם הֲרִי"ץ גִּיאוּת. ד שֵׁם בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ן (עניין שאילות ישנה אות קנ). ה שֵׁם בְּשֵׁם אֲבִיו הָרֹא"ש (סי' לד). ו שֵׁם. ז בֵּית יוֹסֵף. ח טוּר מַהַ דְּרַבִּי יְהוּדָה בַּר אֶלְעַאי תַּעֲנִית ל' (ע"א). ט שֵׁם בְּשֵׁם אֲבִי הָעֶזְרִי. י שֵׁם בְּשֵׁם אֲבִיו הָרֹא"ש וְהַגָּהוֹת מַיְמוֹנִי (מנהגי ת"ב).

בַּאֵר הֵיטֵב

משֶׁה (סי' תשטו) עַיִן טַ"ז (ריש הסימן) וּבִשְׁאָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה"ט סק"א): **ב** (ג) **וְדָגִים.** עַיִן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב): **ג** (ג) **בִּשְׁתֵּי.** פֵּרוּשׁ שֶׁאֶחָד עָבָה בְּלֵילְתּוֹ וְאֶחָד בְּלֵילְתּוֹ רַכָּה, אֲבָל אִם שְׁנֵיהֶם בְּשָׁוֶה אֵין קְפִידָא לְכַשֵּׁל בִּשְׁתֵּי קְדֵרוֹת. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג): (ד) **שְׁנוֹתְנִים.** וְאָסוּר לַעֲשׂוֹת לְבִיבוֹת מְמֻלָּאִים בִּגְבִינָה. שַׁבָּלֵי לֶקֶט (סי' רסה) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד): **ד** (ה) **חַיִּים.** וְכֵן גְּבִינָה וְחֶמְאָה מִכַּמָּה מִינִים חַיִּים. כֵּן כָּתַב בְּאֵר הֵיטֵב אֲשֶׁר לְפָנַי: **ה** (ו) **עֲדָשִׁים.** וְדַוְקָא שֶׁדַּרְכּוֹ כָּל הַשָּׁנָה, וּכְטוּר כָּתַב עֲדָשִׁים אוֹ בֵּיצִים וְכֵן כָּתַב הַלְּבוּשׁ (ס"ח): (ז) **קָשִׁים.** וְקָרֵים: **ז** (ח) **קַרְקַע.** וְאַחַר הַסְּעוּדָה מֻתָּר לֵישֵׁב עַל הַכִּסֵּא דְּאֵין אֲבֵלוּת עַד הַלַּיְלָה. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח): **ח** (ט) **שְׁלֹשָׁה.** וְאִם יֶשְׁבוּ שְׁלֹשָׁה, וְכָתַב מַהֲרַ"מ בֶּן חָבִיב בְּתִשְׁוּבָתוֹ כָּתַב יַד דְּשֶׁנֵי תַּבְשִׁילִין שֶׁאָרְסוּ בַּסְּעוּדָה הַמַּפְסֶקֶת אֵין חִלּוּק בֵּין דָּבָר הַנֶּאֱכָל כְּמוֹת שֶׁהוּא חַי אוֹ לֹא, וְכֵן אֵין חִלּוּק בֵּין צָלִי לְמִבְשָׁל, וְכֵן אֵין חִלּוּק אִם אוֹכְלִין כְּדַרְכָּן תַּבְשִׁיל אוֹ כְּדַרְכָּן הַפֵּרוֹת צְלוּיִים בְּקִנּוּחַ סְעוּדָה, אֶלָּא בְּכָל גַּוְנָא אָסוּר לֶאֱכֹל פֵּרוֹת צְלוּיִים בְּקִנּוּחַ סְעוּדָה בַּסְּעוּדָה הַמַּפְסֶקֶת, עַיִן שָׁם: **ז** [ח] קַרְקַע. עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב. וְכָתַב בְּרִכֵּי יוֹסֵף (סק"ח) בְּשֵׁם מהר"ש שַׂעַר אַרְיֵה, צָרִיךְ לְהַפְסִיק בְּבֶגֶד בֵּינוֹ לְקַרְקַע עַל פִּי הַקַּבָּלָה כִּי אֵין לֵישֵׁב עַל הַקַּרְקַע אֲפִלּוּ עִם בְּגָדָיו אֶלָּא בְּגֶד שֶׁאֵינוֹ מְיֻחָד לְמַלְבּוּשָׁיו, עַיִן

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ג [ג] **בִּשְׁתֵּי.** עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב, וְעַיִן בִּרְכֵי יוֹסֵף (סק"ב) שֶׁכָּתַב שֶׁבְּתִשְׁוּבַת כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה חֵלֶק ב' (סי' לו) נָטָה לְאִסּוּר אַף בִּשְׁנֵיהֶם בְּשָׁוֶה וְכָתַב שֶׁכֵּן הִסְכִּימוּ חֲכָמִים שֶׁל יְמֵינוּ, עַיִן שָׁם. וְצָרִיךְ עִיּוּן בְּטַעֲמָא דְּמִלְּתָא, דְּמַה קְּפִידָא בִּכְשׁוּל כֵּיוָן שֶׁבְּאֲכִילָה אֵינוֹ אוֹכֵל רַק תַּבְשִׁיל אֶחָד וּבַתַּלְמוּד לֹא קְפִידָ רַק שֶׁלֹּא יֹאכַל שְׁנֵי תַּבְשִׁילִין, וְצָרִיךְ עִיּוּן בְּגוּף הַתְּשׁוּבָה שָׁם. וְכָתַב עוֹד בִּרְכֵי יוֹסֵף שָׁם בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (שם) אִם בְּשֶׁל שְׁנֵי תַּבְשִׁילִין בִּקְדֵרָה אַחַת יָכוֹל רְאוּבֵן לֶאֱכֹל תַּבְשִׁיל אֶחָד וְשִׁמְעוֹן תַּבְשִׁיל אֶחָד, עַיִן שָׁם וְהוּא פָּשׁוּט. וְכָתַב בְּשִׁיּוּרֵי בְּרָכָה (סק"א) בְּשֵׁם קְצִיר תְּשׁוּבַת הָרֹא"ש שֶׁשִּׁבְחָהּ הַתְּנוּפָה כָּתַב יַד (סי' נט), הַדַּג הַמְּתֻקָּן בְּשֶׁמֶן וּבְצָלִים וּדְבַשׁ, הֵכִי חְשׁוּב כְּתַבְשִׁיל אֶחָד וּמֻתָּר לֶאֱכֹלוֹ בְּעֶרֶב תִּשְׁעָה בְּאָב בַּסְּעוּדָה הַמַּפְסֶקֶת וְאֵין כָּאן מְשׁוּם שְׁנֵי תַּבְשִׁילִין, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְעַיִן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) שֶׁכָּתַב שֶׁאֵין לֶאֱכֹל דָּגִים מִצַּד הַמִּנְהָג כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ וְשָׁכַן הַגְּרָסָא עִקָּר וְכֵן כָּתַב בְּעֶטֶרֶת זְקֵנִים (סי"ב)

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף עַל גַּב דְּהַסַּעַם בְּאִסּוּר בָּשָׂר מְשׁוּם דְּנוֹתֵן טַעַם לְתַבְשִׁיל הַקָּרֵב עִמּוֹ, וְלִאַחַר שִׁשָּׁה יָמִים לֹא מִקְרֵי עוֹד בָּשָׂר לְעִנְיַן קְדֵשִׁים שֶׁהֲרֵי שִׁלְּמִים אֵין נֶאֱכָלִין יוֹתֵר מִשְּׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אַחַת, וְכֵן עוֹפוֹת לֹא הָיוּ קְרֵבִים עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ חוּץ מִתּוֹרִים וּבְנֵי יוֹנָה וְגַם אֵין שִׁמְחָה אֶלָּא בִּבְשַׂר בְּהֵמָה, מִכָּל מָקוֹם נָהֲגוּ לֶאֱסֹר: (ו) **וְדָגִים.** מְשׁוּם דְּאִיכָּא דּוּכְתָּא דְּדָגִים בִּכְלַל בָּשָׂר הוּא כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רי"ז סָעִיף ח', וְעוֹד דְּהוּא עוֹלֶה עַל שֻׁלְחַן מְלָכִים וְשִׂמְחָה הוּא לְאִישׁ בַּאֲכִילָתוֹ [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב)]: (ז) **וְיַיִן מִגּוּתוֹ וְכוּ'.** שֶׁאֵינוֹ חָשׁוּב (ג) וְלֵית בֵּהּ מְשׁוּם שִׂמְחָה: **ג** (ח) **בִּשְׁתֵּי קְדֵרוֹת.** פֵּרוּשׁ, שֶׁאֶחָד בְּלֵילְתּוֹ עָבָה וְאֶחָד בְּלֵילְתּוֹ רַכָּה, אֲבָל אִם שְׁנֵיהֶם בְּשָׁוֶה לְבַשֵּׁל בִּשְׁתֵּי קְדֵרוֹת: (ט) **מִשְּׁנֵי מִינִים.** פֵּרוּשׁ וְאָדָם אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לֶאֱכֹל תַּבְשִׁיל רְאוּבֵן וְתַבְשִׁיל שִׁמְעוֹן אֶחָד: (י) **שֶׁדַּרְכּוֹ בְּכָךְ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁרֹב הַפְּעָמִים נוֹתְנִים בְּצָלִים וּבֵיצִים בַּאֲפוּנִים כְּמוֹ שֶׁדַּרְכּוֹ לְטַגֵּן עִמָּה וּבֵיצִים, (ו) אֲבָל דָּגִים אָסוּר לְטַגֵּן בְּבֵיצִים כֵּיוָן שֶׁרֹב הַפְּעָמִים מְבַשְּׁלִין אוֹתָם בְּלֹא בֵּיצִים [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד). וְכֵנָתוֹ (ז) אֶפִלּוּ לְאוֹתָן מְקוֹמוֹת שֶׁלֹּא נָהֲגוּ לֶאֱסֹר בְּסֹתָם דָּגִים]. וּלְבִיבוֹת מְמֻלָּאִים בִּגְבִינָה נִקְרָא שְׁתֵּי תַּבְשִׁילִין (ח) וְכֵן בְּרַייט"ע לְאִקְשִׁי"ן עִם גְּבִינָה, כֵּיוָן דְּרֹב פְּעָמִים אֵין עוֹשִׂין כֵּן הָוֵי שְׁנֵי תַּבְשִׁילִין: (יא) **מִקְרֵי תַּבְשִׁיל לְעִנְיַן זֶה.** דְּאַף דִּלְעִנְיַן בְּשׁוּלֵי עַצְמ"ם אֵין שֵׁם תַּבְשִׁיל עָלָיו, כְּגוֹן חָלָב שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה, לְעִנְיָנֵנוּ אָסוּר, דְּעִקַּר הַסַּעַם שֶׁאָסְרוּ בִּשְׁנֵי תַּבְשִׁילִין (ט) מְשׁוּם דִּבְרִבּוּי תַּבְשִׁילִין יֵשׁ בּוֹ כְּבוֹד וְתַעֲנוּג: (יב) **וְאֵין חִלּוּק בֵּין צָלִי לְמִבְשָׁל.** כְּגוֹן בֵּיצִים צְלוּיִין וּפֵרוֹת צְלוּיִין כֻּלָּן שֵׁם תַּבְשִׁיל עֲלֵיהֶן, וְזֶהוּ שֶׁכָּתַב לְקַמָּה (ס"ד) כְּשֶׁהֵם חַיִּים לְאַפּוּקֵי כְּשֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ אוֹ נִצְלוּ: **ה** (יג) **מְבֻשָּׁלִים בְּתוֹכָם.** שֶׁנִּחְשָׁב כְּתַבְשִׁיל אֶחָד וּמַיְרֵי כְּשֶׁאוֹכְלָן בְּבַת אַחַת. וְדַוְקָא בְּמָקוֹם שֶׁדַּרְכּוֹ לְבַשֵּׁל כָּךְ כָּל הַשָּׁנָה וְכַנַּ"ל בְּסָעִיף ג', וּבְטוּר כָּתַב עֲדָשִׁים אוֹ בֵּיצִים וְכֵן כָּתַב הַלְּבוּשׁ (ס"ה), וְכֵן הַמִּנְהָג אֲצָלֵנוּ שֶׁאוֹכְלִים בֵּיצִים לְבַד מִשּׁוּם אֲבֵלוּת וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּהַגָּ"ה: (יד) **שֶׁהֵם מַאֲכַל אֲבֵלִים.** וְלֹא יֹאכְלוּ תַּבְשִׁיל אַחַר, וְדִלְא כַּהֲמוֹן עַם שֶׁמִּתְחִלָּה אוֹכְלִין מִין מְבֻשָּׁל וְאַחַר זֶה יוֹשְׁבִין לָאָרֶץ וְאוֹכְלִין בֵּיצִים, (י) דְּאָסוּר, וְכָל שֶׁכֵּן דְּאָסוּר לְהַפְסִיק בֵּינֵיהֶם בִּבְרָכָה הַמָּזוֹן דְּגוֹרֵם בְּרָכָה שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה, וּבְסָעִיף ט' יִבאַר אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בָּזֶה: **ו** (טו) **חַרְבָּה.** וּמִכָּל מָקוֹם אַל יִמְעֹט בְּשִׁעוּר (יא) אֲכִילָתוֹ, אֶלָּא יַעֲשֶׂה בְּאֹפֶן שֶׁיּוּכַל לִסְבֹּל הַתַּעֲנִית וְכֵן בְּשִׁתִּית הַמַּיִם: (טז) **בְּאֵפֶר.** וְאוֹמֵר (יב) זֶהוּ סְעוּדַת תִּשְׁעָה בְּאָב: **ז** (יז) **עַל גַּבֵּי קַרְקַע.** כְּדֵי שֶׁתְּהֵא (יג) הַסְּעוּדָה שְׁפָלָה, וּבְמָקוֹם שֶׁמְּנַהֲגִין לֶאֱכֹל בַּהֶסְבֵּה הָיָה הַהֶכֵּר אִם הָיוּ אוֹכְלִין עַתָּה שֶׁלֹּא בַּהֶסְבֵּה וּלְדִידָן שֶׁכָּל הַשָּׁנָה אוֹכְלִין שֶׁלֹּא בַּהֶסְבֵּה אֵין נִכָּר הַשִּׁפְלוּת אֶלָּא בָּזֶה, (יד) וּמִכָּל מָקוֹם אִם הוּא אָדָם חָלוּשׁ יוּכַל לְהָנִיחַ כַּר תַּחְתָּיו: (יח) **וְאֵין צָרִיךְ לַחֲלֹק.** דְּאֵין אֲבֵלוּת נוֹהֵג עַד הַלַּיְלָה, (טו) וּמִסַּעַם זֶה מֻתָּר לֵישֵׁב אַחַר הַסְּעוּדָה עַל הַסַּפְסָל: **ח** (יט) **יֵשׁ לְזָהֵר**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ב (ג) כֵּן מוּכָח סַנְהֶדְרִין דַּף ע' (ע"א), וְאֵין הַטַּעַם מִשּׁוּם דְּאֵינָנּוּ כָּשֵׁר לְכַתְּחִלָּה לִנְסָכִים, דְּאִם כֵּן הָיָה לָנוּ לְהַתִּיר עַד אַרְבָּעִים יוֹם דְּעַד שְׁעוּר זֶה נִקְרָא יַיִן מִגּוּתוֹ כִּדְאִיתָא בְּרַמְבַּ"ם פֶּרֶק ו' מֵאִסּוּרֵי מִזְבֵּחַ הֲלָכָה ט'; **ג (ז)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים וְכֵן הַסְּכִים הַגְּרַ"א, דִּלְא כִּכְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (שו"ת סי' לו) הַמּוּבָא בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה שֶׁמַּחְמִיר בָּזֶה; **(ס)** שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה וּפְשׁוּט: **(ו) וּבְבֵאוּר הַגְּרַ"א מִשְׁמַע שֶׁפּוֹטֵר בְּהַבַּיִת יוֹסֵף, דְּדָג וּבֵיצָה שֶׁעָלָיו שָׁוֶה לַאֲפוּנִים עִם בֵּיצִים דְּמִקַּלִּין: (ז)** יַד אֶפְרַיִם: **(ם)** פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"י) וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (דיני ערב ת"ב אות א): **(ט)** פּוֹסְקִים: **ה (י)** חַיֵּי אָדָם (כלל קלד ס"א): **ו (יא)** בְּרִכֵּי יוֹסֵף (סק"ו): **(יב)** יְרוּשָׁלְמִי (פ"ד ה"ו) בְּשֵׁם רַב דְּעָבִיד הָכִי [בֵּית יוֹסֵף (ד"ה גרסינן)]: **ז (יג)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ז): **(יד)** פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ז): **(טו)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת תִּשְׁעָה בְּאָב סִימָן תקנב

לָאֶכֶל בַּסְּעוּדָה הַמַּפְסֶקֶת, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְחַיְּבוּ בִּזְמוּן, אֶלָּא כָּל אֶחָד יֵשֵׁב לְבַדּוֹ וִיבָרֵךְ לְעַצְמוֹ: **ט** כ(כָּל זֶה בַּסְּעוּדָה הַמַּפְסֶקֶת שֶׁאֵין דַּעְתּוֹ לֶאֱכֹל עוֹד אַחֲרֶיהָ סְעוּדַת קֶבַע, וּכְשֶׁהוּא אַחַר חֲצוֹת, אֲבָל אִם הָיָה קָדֶם חֲצוֹת, אוֹ אַחַר חֲצוֹת (כ) וְדַעְתּוֹ לֶאֱכֹל אַחֲרֶיהָ סְעוּדַת קֶבַע, אֵין צָרִיךְ לְזַהֵר בַּדְּבָרִים הַלָּלוּ. הַגָּה: וּמִנְהָג בְּכָל גְּלִילוֹת אַשְׁכְּנַז לֶאֱכֹל סְעוּדָה קְבוּעָה קֹדֶם מִנְחָה, (כא) וַאֲחַר כָּךְ מִתְפַּלְּלִין מִנְחָה וְאוֹכְלִים סְעוּדָה מַפְסֶקֶת (מהרי"ל (הלכות שבועה עשר בתמוז ותשעה באב) שֶׁהֲבִיא הַמַּגֵּן אַבְרָהָם בְּסִימָן תקנ"ט שְׁכָתַב שֶׁהָיָה לוֹ סָרָבָל גָּרוּעַ שֶׁלֹּא לְהַפְסִיד בְּגָדָיו, מֵבֵאר דְּלֹא חָשׁ לְקָה. מִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה כֵּיוָן שֶׁמָּתַר לֵישֵׁב עַל הַשֹּׁק, יֵשׁ לַעֲשׂוֹת כֵּן לְחֹשׁ לִדְבָרֵי קַבָּלָה שְׁכָתַב מהרי"ש), וְנוֹהֲגִין (י) (כב) לְהַרְבּוֹת קְצָת בִּסְעוּדָה רִאשׁוֹנָה, כְּדֵי שֶׁלֹּא יַזִּיק לָהֶם הַתַּעֲנִית הוֹאִיל וּפוֹסְקִים מִבְּעוֹד יוֹם כְּמוֹ בְּיוֹם כִּפּוּר, וְיֵשׁ קְצָת רְאָיָה לָזֶה מִמִּדְרָשׁ אֵיכָה רַבָּתִי (ג ה). מֵיהוּ מִי שֶׁיּוֹכַל לְסַגֵּף עַצְמוֹ וְיוֹדַע בְּעַצְמוֹ שֶׁאֵין הַתַּעֲנִית מַזִּיק לוֹ וּמַחְמִיר עַל עַצְמוֹ, נִקְרָא קָדוֹשׁ, כֵּן נִרְאֶה לִי:

י לְאִם חָל תִּשְׁעָה בְּאָב בְּאֶחָד בְּשַׁבָּת, אוֹ שֶׁחָל בְּשַׁבָּת וְנִדְחָה לְאַחַר הַשַּׁבָּת, (כג) אוֹכֵל (יא) [א] בָּשָׂר וְשׁוֹתֶה יַיִן בַּסְּעוּדָה הַמַּפְסֶקֶת וּמַעֲלֶה עַל שֻׁלְחָנוֹ אֲפִלּוּ כִּסְעוּדַת שְׁלֹמֹה בְּעֵת מַלְכוּתוֹ. (מֵיהוּ צָרִיךְ (יב) לְהַפְסִיק (כד) מִבְּעוֹד יוֹם) (סמ"ק (מצוה נו)): **יא** מִי שֶׁקִּבֵּל עָלָיו תַּעֲנִית שֵׁנִי וַחֲמִישִׁי כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה (כה) וְאֵרַע עָרֶב תִּשְׁעָה בְּאָב לִהְיוֹת בְּשֵׁנִי, יִשְׁאַל עַל נִדְרוֹ, אוֹ (כו) יִלְוֶה תַּעֲנִיתוֹ * וּפוֹרֵעַ. הַגָּה: וְהַגְּאוֹנִים

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

שָׁם. וּמִדִּבְרֵי מַהֲרִי"ל נִרְאֶה דְּאֵינוֹ אוֹכֵל סְעוּדָה מַפְסֶקֶת אֶלָּא מֵאֵר לֶאֱכֹל בָּשָׂר וְלִשְׁתּוֹת יַיִן, כִּי בְּסְעוּדָה הַמַּפְסֶקֶת אִם חָל בְּחל לֹא

בְּאֵר הַיֵּטֵב

לֹא יְזַמְּנוּ דְּלֹא חֲשִׁיב קְבִיעוּת. אַחֲרוֹנִים עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט): **ט** (י) לְהַרְבּוֹת. רַשְׁ"ל (שו"ת סי' ל) וּבְ"ח (ס"ו) כָּתְבוּ דְּגָדוֹל עֲוֹנָם מִנִּשֹּׂא בְּפֶרֶט לִיוֹדְעֵי תּוֹרָה, וּמֵאן דְּחַשׁ לְמִנְהַג הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ יָרְבֶּה בִּסְעוּדָה קֹדֶם חֲצוֹת, וְהַרְבֵּה קְדוֹשִׁים מִיִּשְׂרָאֵל אֵין אוֹכְלִים שׁוּם תַּבְשִׁיל בְּעֶרֶב תִּשְׁעָה בְּאָב כָּל הַיּוֹם, מָצָאתִי. וְעַיֵּן ט"ז (סק"ב) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"י): י (יא) בָּשָׂר. וְאָסוּר לְמִנַּע. אַף עַל גַּב דְּאֵין חִיּוּב לֶאֱכֹל בָּשָׂר בְּשַׁבָּת, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁנִּמְנַע מִשּׁוּם אֵבֶל, עֲבֵרָה הִיא. מִכָּל מָקוֹם יֵשׁ בְּדַאֲגַת נַפְשׁ, וְלָכֵן לֹא יֵשׁ בְּסְעוּדַת חֲבֵרִים. וְאִם חָל מִילָה בְּאוֹתוֹ שַׁבָּת, יַעֲשֶׂה הַסְּעוּדָה קֹדֶם מִנְחָה. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"י): (יג) לְהַפְסִיק. כָּתַב הַבֵּאוּר הַיֵּטֵב אֲשֶׁר לְפָנַי, וְצָרִיךְ עִיּוּן בְּרֹאשׁ" תַּעֲנִית דַּף כ"ט (ע"ב ד"ה וכן) דְּכָתַב דְּאֵין צָרִיךְ לְהַפְסִיק, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ עַיֵּן שָׁם. וְלֹא דָּק, דְּמַה שֶּׁכָּתַב רַשְׁ"י שָׁם אֵינוֹ מַפְסִיק סְעוּדָתוֹ וְכוּ', רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאֵינוֹ אוֹכֵל סְעוּדָה מַפְסֶקֶת אֶלָּא מֵאֵר לֶאֱכֹל בָּשָׂר וְלִשְׁתּוֹת יַיִן, כִּי בְּסְעוּדָה הַמַּפְסֶקֶת אִם חָל בְּחל לֹא

בֵּאוּר הַלָּכָה

יא * **וּפוֹרֵעַ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁמִּתְעַנֶּה שְׁנֵי אַחַר בְּכָלוֹת שָׁנָה זוֹ, אֲבָל אֵין יָכוֹל לְתַּן יוֹם אֶחָד תַּחַת שֵׁנִי, דְּאַחַר שֶׁבֵּרַר לוֹ שֵׁנִי וַחֲמִישִׁי כְּתִקְנָתוֹ דְּוַקָא לְאֵלּוּ שֶׁהֵם יְמֵי רָצוֹן [פְּרִי מְגַדִּים לְקַמֵּן בְּסִימָן תקס"ח (מש"ז סק"א)]:

שְׁנֵי תַּבְשִׁילִין: (כא) **וְאַחַר כָּךְ מִתְפַּלְּלִין מִנְחָה וְכוּ'.** בְּדַרְכֵי מֹשֶׁה (אות ג) בְּשֵׁם מַהֲרִי"ל אִיתָא שֶׁהוֹלְכִין לְבֵית הַמִּדְרָשׁ וּמִתְפַּלְּלִין מִנְחָה, (טז) וּמִסְתָּמָא בֵּרַךְ גַּם כֵּן בִּרְכַּת הַמָּזוֹן מִתְּחִלָּה: **(כב) לְהַרְבּוֹת קְצָת וְכוּ'.** וְרַבִּים (יז) מַאֲחֲרוֹנִים אֵין דַּעְתָּם נוֹחָה בָּזֶה, לְהַרְבּוֹת מִתְּחִלָּה כְּבַכָּמָה מִינֵי תַּבְשִׁילִין וּלְהִתְעַנֵּג בָּהֶם וְזֶהוּ עִקַּר סְעוּדָתוֹ, וְאַחַר מִנְחָה שֶׁאֵינוֹ רָעֵב וְאֵינוֹ צָמֵא כְּלָל אוֹכֵל לְזֵכֶר סְעוּדָה מַפְסֶקֶת וְהוּא רַק כְּעֵין סְעוּדַת עֲרַאי. (יח) וְעַל כֵּן יֵשׁ מֵהֶם שֶׁאוֹמֵר שֶׁלֹּא יֹאכַל קֹדֶם מִנְחָה רַק תַּבְשִׁיל אֶחָד וְאַחַר מִנְחָה יֹאכַל עֲדָשִׁים אוֹ בֵּיצִים וְכַנַּ"ל, וְאַף שֶׁגַּם זֶה בִּכְלַל תַּבְשִׁיל הוּא, לֹא מִצְטָרְפִי אַהֲדָדֵי. וְהָאֲלִיָּה רַבָּה (ס"ק יב) כָּתַב לְהַצְדִּיק קְצָת אֶת הַמִּנְהָג וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, אוֹמֵר אֲנִי דְּכָל זְמַן שֶׁהוּא מְכַוֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם בְּכָנַנְת הַנַּ"ל [וְדַהֲיְנוּ שֶׁלֹּא יַזִּיק לוֹ הַתַּעֲנִית], הָרְשׁוּת בְּיָדוֹ, אֲבָל עַל כָּל פָּנִים יִרְאֶה כָּל אָדָם שֶׁלֹּא יַשְׁבִּיעַ עַצְמוֹ יוֹתֵר מִדַּי, וְהֶחָכָם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לֶאֱכֹל אַחַר הַמִּנְחָה סְעוּדָה הַמַּפְסֶקֶת שֶׁלֹּא יְהֵא כַּאֲכִילָה גַּסָּה וַעֲרַאי, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּבַסְּעוּדָה הַמַּפְסֶקֶת יוּכַל לֶאֱכֹל פַּת עִם תַּבְשִׁיל וְלֹא מִצְטָרְפִי אַהֲדָדֵי, כֵּיוָן שֶׁבֵּרַךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן וְגַם הִתְפַּלֵּל מִנְחָה בְּאֶמְצַע: י **(כג) אוֹכֵל בָּשָׂר.** וְאָסוּר (יט) לְמַנַּע מִמֶּנּוּ, אַף עַל גַּב דְּאֵין חִיּוּב לֶאֱכֹל בָּשָׂר בְּשַׁבָּת, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁנִּמְנַע מִשּׁוּם אֵבֶל עֲבֵרָה הִיא. וְהִנֵּה אַף דְּכָתַב הַמְּחַבֵּר כְּסְעוּדַת שְׁלֹמֹה, מִכָּל מָקוֹם יֵשׁ (כ) בְּדַאֲבוֹן נֶפֶשׁ שֶׁלֹּא יְנַהֵג בְּשִׂמְחָה וְלָכֵן לֹא יֵשֵׁב בִּסְעוּדַת חֲבֵרִים [מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יד)]. בְּסֵפֶר בְּכוֹר שׁוֹר (תענית ל.) חוֹלֵק עַל זֶה וְדַעְתּוֹ דְּמִי שֶׁרָגִיל בְּכָל שַׁבָּת לִסְעֹד סְעוּדָה זוֹ עִם חֲבֵרָיו וּמְיַדְּעָיו וּמוֹנֵעַ בְּשַׁבָּת זוֹ, הֲרֵי לֵהּ כַּאֲבֵלוּת פַּרְהֶסְיָא. וּלְכֻלֵּי עָלְמָא מֻתָּר לֶאֱכֹל עִם בְּנֵי בֵּיתוֹ. וְיָכוֹל לְבָרֵךְ בִּזְמוּן כֵּיוָן שֶׁהוּא שַׁבָּת [אֲלִיָּה רַבָּה (ס"ק יד)]. וְאִם חָל מִילָה (כה) בְּאוֹתוֹ שַׁבָּת, יַעֲשֶׂה הַסְּעוּדָה קֹדֶם מִנְחָה: **(כד) מִבְּעוֹד יוֹם.** הַיְנוּ (כב) קֹדֶם שְׁקִיעָה. וְנִכּוֹן לְהוֹדִיעַ זֶה לְהֶמּוֹן שֶׁלֹּא יִטְעוּ שֶׁהוּא כְּשֶׁאָר שַׁבָּת: **יא (כה) וְאֵרַע עֶרֶב תִּשְׁעָה בְּאָב וְכוּ'.** וְקָשֶׁה עָלָיו לֵישֵׁב בְּתַעֲנִית שְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אַחַת: **(כו) יִלְוֶה תַּעֲנִיתוֹ.** כְּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טז) וְאַף עַל גַּב דִּבְסִימָן תקס"ח סָעִיף ב' כָּתַב דְּאָסוּר לְהַלְוֹת (כג) בְּכָהֲאי גַּוְנָא, הָכָא (כד) דְּאִי אֶפְשָׁר בְּעִנְיַן אַחֵר שָׁרֵי. (כה) וּמַהֲאי טַעֲמָא כָּתְבוּ הַגְּאוֹנִים, (כו) דְּאֵין צָרִיךְ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ט (טז) דְּאִי לָאו הָכִי אָסוּר לֵילֵךְ מִמְּקוֹמוֹ קֹדֶם בִּרְכַּת הַמָּזוֹן. וְהָא דְּהַצָּרְךְ לֵילֵךְ וּלְהִתְפַּלֵּל מִנְחָה, דְּאִי לָאו הָכִי הָוֵי בִּכְלָל גּוֹרֵם בִּרְכָה שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה כִּדְאִיתָא בְּשַׁבָּת דַּף קי"ח בְּתוֹסָפוֹת (ד"ה במנחה) וְכֵן מוּכָח בְּסִימָן רצ"א בְּבֵית יוֹסֵף דִּבְוַר הַמַּתְחִיל וְכֵן הָיָה וְכוּ' עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב הַפְּרִי חָדָשׁ בְּלִקּוּטָיו (בסוף הספר) בְּהָדָיָא. וּלְפָלָא הוּא עַל הַפְּרִי מְגַדִּים בְּאֶשֶׁל אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן י"ב שֶׁכָּתַב דְּאִם אָכַל תַּבְשִׁיל אֶחָד קֹדֶם בִּרְכַּת הַמָּזוֹן וְתַבְשִׁיל אֶחָד אַחַר בִּרְכַּת הַמָּזוֹן שָׁרֵי, וְהָלֹא גּוֹרֵם בְּזֶה בִּרְכָה שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה, וְכֵן נִרְאֶה דְּוַקָא הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן י"ב הוּא דְּוַקָא עַל יְדֵי זֶה לֹא מִקְרֵי גּוֹרֵם הוּא לְבָרְכָה שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה. **וְאֶפְשָׁר דְּסָגֵי כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ עִם בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, אֲבָל בִּרְכַּת הַמָּזוֹן לְחוּד בְּוַדַּאי לֹא סָגֵי** וּכְדִמּוּכָח בְּסִימָן רצ"א סָעִיף קָטָן ו' בְּמָגֵן אַבְרָהָם וּבְבֵ"ח שָׁם (ס"ג) בְּשֵׁם הַמַּרְדְּכִי עַיֵּן שָׁם: **(יז)** עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן י' וְהַדְּרִישָׁה (פרישה סק"ו): **(יח)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יב). **וְהַחַיֵּי אָדָם** (כלל קלד ס"ו) **כָּתַב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: מִנְהָג הַיָּשָׁר לֶאֱכֹל קֹדֶם חֲצוֹת אוֹ אַחַר חֲצוֹת סְעוּדָה קְבוּעָה וְסָמוּךְ לְחַשְּׁכָה אוֹכְלִין עַל הָאָרֶץ תַּבְשִׁיל אֶחָד, וְאַחַר זֶה מִי שֶׁמִּתְיָרֵא שֶׁיִּזִּיק לוֹ הַתַּעֲנִית מֻתָּר לֶאֱכֹל פַּת עִם חֲמִאָה כְּדֵי לִשְׁבְּעַ, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יֹאכַל שְׁנֵי תַּבְשִׁילִין:**

י **(יט)** טוּר: **(כ)** רוֹקֵחַ (סי' שיב): **(כא)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יד): **(כב)** בְּהַלְקָמָן סִימָן תקנ"ג סָעִיף ב', וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁחָל בְּשַׁבָּת וּכְמוֹ שֶׁצִּיֵּן הַגְּרִ"א הַמָּקוֹר:

יא (כג) מְשׁוּם דְּקִיָּמָא לָן דְּדְוָקָא קִבֵּל עָלָיו תַּעֲנִית סְתָם רַשַּׁאי לִלְוֹת וּלְפָרֵעַ אֲבָל

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah